

Potilasmuistikirja

Enbrel-potilasmuistikirja annettavaksi lääkkeen määränneen lääkärin tai oman hoitajan kautta potilaalle, jolle on määrätty Enbrel-lääkitys.

Tutustu pakkausselosteeseen ennen kuin pistät Enbrelin. Löydät siitä tärkeää tietoa mahdollisista allergisista reaktioista ja haittavaikutuksista sekä tilanteista, joissa Enbrelä ei pidä käyttää.

Enbrel

Enbrel

Johdanto.....	s. 5
Enbrel, etanersepti.....	s. 5
Enbrel-hoidon haittavaikutukset.....	s. 5
Vakavat haittavaikutukset.....	s. 6
Omat haittavaikutuskokemukset.....	s. 6

Tavallisia kysymyksiä Enbrelistä

Mitä tapahtuu, jos unohdan pistokseni?.....	s. 7
Säilytys ja matkustaminen.....	s. 7
Mitä minun tulee ottaa huomioon?.....	s. 8
Hedelmällisessä iässä olevat naiset.....	s. 8
Raskaus.....	s. 8
Imettäminen.....	s. 8
Rokotteet.....	s. 8

Pistäminen

Ohjeet Enbrel-injektion antamiseksi

Enbrelin pistäminen esitätetyllä MYCLIC-kynällä

Valmistelu.....	s. 11
Pistoskohdan valinta.....	s. 12
Enbrelin pistäminen.....	s. 13
Käytetyn MYCLIC-kynän hävittäminen.....	s. 17

Enbrel 25 mg ja 50 mg injektioneste, liuos esitätetyssä ruiskussa

Pistoksen valmistelu.....	s. 18
Pistoskohdan valinta.....	s. 19
Enbrel-liuoksen pistäminen.....	s. 19
Tarvikkeiden hävittäminen.....	s. 20

Enbrel 25 mg injektiokuiva-aine ja liuotin, liuosta varten

Pistoksen valmistelu.....	s. 21
Enbrel-annoksen valmistelu pistosta varten.....	s. 22
Liuottimen lisääminen.....	s. 24
Enbrel-liuoksen vetäminen injektiopullosta.....	s. 25
Neulan kiinnittäminen ruiskuun.....	s. 26
Pistoskohdan valinta.....	s. 27
Pistoskohdan valmistelu ja Enbrel-liuoksen pistäminen.....	s. 28
Tarvikkeiden hävittäminen.....	s. 28
Lähteet.....	s. 28

Yleistä

Lääkkeet, joita käytän.....	s. 30
Omat kysymykset.....	s. 31
Omat muistiinpanot.....	s. 31
Enbrel-hoidon seuranta.....	s. 34
Lisätietoja Enbrelistä.....	s. 35
Hoidonseurantakalenteri 2017.....	s. 36
Hoidonseurantakalenteri 2018.....	s. 40

Enbrel

Johdanto

Tässä potilasmuistikirjassa on ohjeet, miten Enbrel-injektio valmistellaan pistosta varten ja pistetään. Lue ohjeet huolellisesti ja noudata niitä vaihe vaiheelta. Myös lääkäri tai hoitaja antaa pistosopetusta. Älä aloita pistämistä itsellesi tai lapsellesi ennen kuin olet varma, miten se tehdään. Älä myöskään sekoita Enbrel-liuosta muiden lääkkeiden kanssa.

Enbrel, etanersepti

Enbrel on lääke, joka on valmistettu kahdesta ihmisen proteiinista. Se salpaa ihmisen kehossa esiintyvän tulehdusta aiheuttavan toisen proteiinin vaikutuksen. Enbrel vähentää tiettyihin sairauksiin liittyvää tulehdusta.

Enbrelä käytetään reumataudeissa keskivaikean ja vaikean, aktiivisen nivelreuman sekä vaikean aksiaalisen spondylartriitin (ilman radiografista näyttöä selkärankareumasta) että vaikean aktiivisen selkärankareuman, lastenreuman (moniniveltulehdus, laajeneva harvaniveltulehdus, nivelpso-riaasi, entesiittiin liittyvä niveltulehdus), aktiivisen ja etenevän nivelpso-riaasin hoidossa sekä ihotaudeissa keskivaikean ja vaikean läiskäpsoriaasin hoidossa. Enbrelä voidaan myös käyttää kroonisen vaikean läiskäpsoriaasin hoitoon lapsilla. Enbrel hillitsee elimistön tulehdusreaktioita ja siten lievittää myös oireita.

Enbrel-hoidon haittavaikutukset

Kuten kaikki lääkkeet, myös Enbrel voi aiheuttaa haittavaikutuksia. Kaikki eivät niitä kuitenkaan saa.

Yleisimpiä haittavaikutuksia ovat tulehdukset kuten nuha, ylempien hengitystidentulehdus, keuhkoputkentulehdus, virtsatietulehdus, ihotulehdus, allergiset reaktiot, kutina ja kuume. Pistoskohdan reaktiot ovat hyvin yleisiä, mutta ne vähenevät usein ensimmäisen hoitokuukauden jälkeen.

Vakavat haittavaikutukset

Jos havaitset jonkin seuraavista oireista, sinä tai Enbrel-hoitoa saava lapsesi saatatte tarvita välitöntä lääkärin hoitoa.

- Vakavan tulehduksen merkit, kuten korkea kuume, johon voi liittyä yskä, hengenahdistus, vilunväreet, heikkouden tunne tai kuuma, punoittava, arka, kipeä ihon tai nivelen alue.
- Verisairauteen viittaavat merkit, kuten verenvuoto, mustelmat tai kalpeus.
- Hermoston häiriöön viittaavat merkit, kuten puutuminen tai pistely, näkökyvyn muutokset, silmäkipu tai käsivarren tai jalan heikkouden alkaminen.
- Sydämen vajaatoimintaan tai sydämen vajaatoiminnan pahentumiseen viittaavat merkit, kuten uupuneisuus tai rasituksen yhteydessä esiintyvä hengenahdistus, nilkkojen turvotus, kylläisyyden tunne kaulan tai vatsan alueella, yöllinen hengenahdistus tai yskintä, kynsien tai huulten sinertävä väri.
- Muistathan pitää lääkäritä tai hoitajaltasi saamasi Enbrel-turvallisuuskortin tiedot ajan tasalla ja kantaa korttia tarvittaessa mukana.
- Allergiset reaktiot: Jos sinulle tai lapselle tulee allergisia reaktioita, kuten hengenahdistusta, hengityksen vinkunaa, huimausta tai ihottumaa, älä pistä enempää Enbrelä ja ota yhteys lääkäriin heti.

Lisätietoa pakkauselosteesta.

Omat haittavaikutuskokemukset

Alla olevaan taulukkoon voit kirjoittaa mahdolliset omat haittavaikutuskokemukset. Jos Enbrelin käytön aikana ilmenee jotain haittavaikutuksia, kirjoita ne ylös ja ilmoita niistä aina lääkärillesi.

Päivämäärä	Lääke	Aika (aamu, ilta)	Miten kauan (haitan kesto)	Minkä tyyppinen haittavaikutus

Tavallisia kysymyksiä Enbrelistä

Mitä tapahtuu, jos unohdan pistokseni?

Pistä se heti kun muistat, paitsi jos seuraavan annoksen ajankohta on seuraavana päivänä. Siinä tapauksessa unohdettu annos pitää jättää väliin. Jatka lääkkeen pistämistä ohjeiden mukaisina päivinä. Älä pistä kahta annosta samana päivänä korvataksesi unohtamasi annoksen.

Säilytys ja matkustaminen

Enbrel vaatii kylmäsäilytystä ja pakkaus on säilytettävä jääkaapissa (2–8 °C). Se ei saa jäätyä.

Enbrel-pakkauksia voidaan myös säilyttää poissa jääkaapista alle 25 °C lämpötilassa yhden enintään neljän viikon jakson ajan; tämän jälkeen sitä ei enää saa laittaa jääkaappiin. Enbrel on hävitettävä, jos sitä ei käytetä neljän viikon kuluessa siitä, kun se on otettu jääkaapista. Kannattaa merkitä muistiin päivämäärä, jolloin Enbrel on otettu jääkaapista, sekä päivämäärä, jolloin Enbrel on hävitettävä (enintään 4 viikkoa siitä, kun se on otettu jääkaapista).

Kun matkustat lentokoneella, selvitä lentoyhtiöltä etukäteen, miten voit kuljettaa Enbrelin mukanasasi. Pidä aina myös resepti mukanasasi, kun matkustat.

Mitä minun tulee ottaa huomioon?

Jos epäilet, että sinulla on vakava tulehdus, ota aina yhteyttä lääkäriisi. Infektio saattaa vaatia hoitoa, joten yhteydenotto on paikallaan, vaikka vain varmuuden vuoksi. Lääkärisi arvioi hoidon jatkon.

Neulansuojus on valmistettu lateksista (kuivaa luonnonkumia). Ota yhteyttä lääkäriin ennen Enbrelin käyttöä, jos sinulla on tai epäilläsi olevan lateksi-ylherkkyyttä (allergiaa).

Hedelmällisessä iässä olevat naiset

Hedelmällisessä iässä olevia naisia on neuvottava käyttämään tehokasta ehkäisyä Enbrel-hoidon aikana ja kolme viikkoa hoidon päättymisen jälkeen.

Raskaus

Enbrelin käyttöä raskauden aikana ei suositella. Enbrel-hoidon aikana ei ole suositeltavaa tulla raskaaksi. Jos tulet raskaaksi, ota yhteys lääkäriisi.

Jos äiti sai Enbrel-iä raskauden aikana, vauvalla voi olla suurentunut infektioriski. Sinun on tärkeää kertoa vauvan lääkäreille ja muille terveydenhuollon ammattilaisille Enbrelin raskaudenaikaisesta käytöstä, ennen kuin vauvalle annetaan mitään rokotetta.

Imettäminen

Enbrel-hoidon aikana ei saa imettää, sillä Enbrel erittyy äidinmaitoon.

Rokotteet

Mikäli mahdollista lasten tulee olla rokotettuja rokotusohjelman mukaisesti ennen Enbrelin käyttöä. Tiettyjä rokotuksia ei tule antaa Enbrelin käytön aikana. Neuvottele lääkärin kanssa ennen kuin sinä tai lapsi otatte rokotuksia.

Pistäminen

Ohjeet Enbrel-injektion antamiseksi

- Enbrel 25 mg injektioneste, liuos, esitäytetty kynä (MYCLIC)
- Enbrel 50 mg injektioneste, liuos, esitäytetty kynä (MYCLIC)
- Enbrel 25 mg ja 50 mg injektioneste, liuos esitäytetyssä ruiskussa
- Enbrel 25 mg injektiokuiva-aine ja liuotin, liuosta varten

Enbrelin pistäminen esitäytetyllä MYCLIC-kynällä

Kuva 1

Esitäytetty MYCLIC-kynä

Harmaa pistospainike (25 mg)
Vihreä pistospainike (50 mg)

Liuoksen kirkas tarkastusikkuna

Valkoinen neulansuojus

Viimeinen käyttöpäivämäärä

Valmistelu

1. Valitse puhdas, hyvin valaistu ja tasainen työtaso.
2. Aseta lääkkeen pistämistä varten tarvittavat välineet esille:
 - a. **Yksi esitäytetty MYCLIC-kynä ja yksi alkoholipyyhe** (ota nämä jääkaapissa säilyttämästäsi kynäpakkauksesta).
Älä ravista kynää.
 - b. **Yksi pumpulituppo tai sideharsotaitos**
3. Tarkista kynän viimeinen käyttöpäivämäärä (kuukausi/vuosi). Jos käyttöpäivämäärä on umpeutunut, älä käytä kynää, vaan ota yhteyttä apteekkihenkilökuntaan.
4. Tarkastele kynässä olevaa liuosta ikkunan läpi. Liuoksen tulee olla kirkas tai hieman opaalinhohtoinen, väritön tai vaaleankeltainen, ja se voi sisältää pieniä valkoisia tai lähes läpinäkyviä proteiinihiukkasia. Tältä Enbrel normaalisti näyttää. Älä käytä värjäantynyttä tai sameaa liuosta tai liuosta, jossa on edellä kuvatusta poikkeavia hiukkasia. Jos liuoksen ulkonäkö huolestuttaa sinua, kysy neuvoa apteekkihenkilökunnalta.
5. Älä poista vielä valkoista neulansuojusta, vaan jätä kynä noin **15–30** minuutin ajaksi huoneenlämpöön lämpenemään. Älä lämmitä lääkettä millään muulla tavalla. **Älä jätä kynää lasten ulottuville äläkä näkyville.**

Lue seuraavat ohjeet pistoskohdan valinnasta ja valitse pistoskohta sillä välin, kun lääke lämpenee huoneenlämpöiseksi.

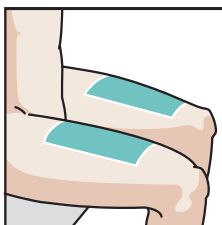
Hyödyllinen vinkki

Liuoksen lämpeneminen huoneenlämpöiseksi saattaa tehdä pistämisestä miellyttävämpää.

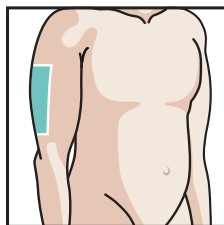
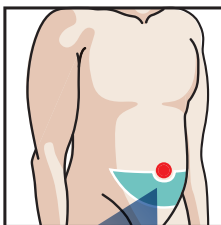
Pistoskohdan valinta (ks. kuva 2)

1. Suositeltava pistoskohta on etureiden keskiosa. Käytännössä pistämistä voi helpottaa, jos istut alas ja asetat pistettävän jalan eteen niin, että reisilihas rentoutuu. Voit halutessasi pistää lääkkeen myös vatsan alueelle, mutta tällöin pistoskohdan on sijaittava vähintään 5 cm:n päässä navasta. Jos joku muu antaa pistoksen, se voidaan antaa myös olkavarren ulkosivulle.

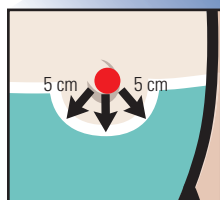
Kuva 2

Suosittelava pistospaikka:
etureidet

Jos joku muu pistää sinua:
olkavarren ulkosivu

Vaihtoehtoisesti: vatsan alue.
Pistoskohdan on sijaittava vähintään
5 cm:n päässä navasta ulospäin.

2. Pistoskohdan tulee aina sijaita vähintään 3 cm:n päässä edellisestä pistoskohdasta. Älä pistä kohtaan, jossa iho on arka, kovettunut tai mustelmilla. Myöskään arpien tai raskauserpien alueelle ei saa pistää. (Aiempien pistoskohtien muistaminen voi olla helpompaa, jos pidät kirjaa pistoskohdista.)
3. Jos sinulla on psoriaasi, älä pistä suoraan kohtaan, jossa iho on koholla tai paksuuntunut, tai iho punoittaa tai hilseilee.

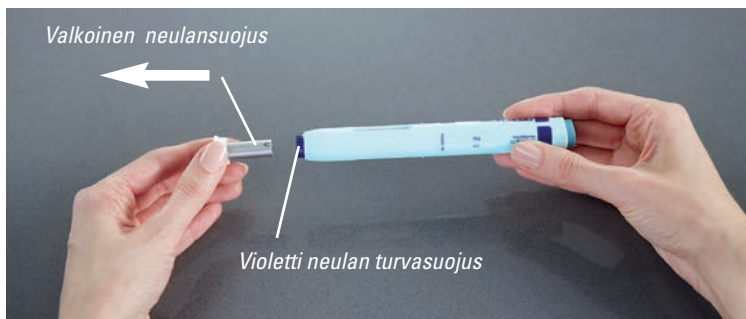
Enbrelin pistäminen

1. Pese kädet vedellä ja saippualla, kun 15–30 minuuttia on kulunut ja kynässä oleva lääke on ehtinyt lämmentä huoneenlämpöiseksi.
2. Puhdista pistoskohta alkoholipyyhkeellä pyörivin liikkein ja anna ihon kuivua. Älä koske tähän kohtaan ennen pistämistä.
3. Kun iho on kuivunut, ota kynä käteesi ja poista valkoinen neulansuojus vetämällä se suoraan kynästä poispäin (ks. [kuva 3](#)). Valkoista neulansuojusta ei saa taivuttaa poistettaessa eikä myöskään panna takaisin paikoilleen poistamisen jälkeen, sillä tällöin kynän neula voi vaurioitua. Kun neulansuojus on poistettu, kynän päässä oleva violetti neulan turvasuojus tulee esiin. Kynän sisältämä neula pysyy suojassa, kunnes kynällä pistetään. Älä käytä kynää, jos se putoaa sen jälkeen, kun neulansuojus on poistettu.
4. Pistoskohtaa ympäröivän ihoalueen puristaminen kevyesti vapaan käden peukalolla ja etusormella voi tehdä pistämisestä helpompaa ja miellyttävämpää.

Hyödyllinen vinkki

Kun olet irrottanut valkoisen neulansuojuksen, sinun tulisi annostella lääke välittömästi.

Kuva 3

5. Aseta kynä pistoskohtaan suoraan kulmaan (90°) ihoon nähden. Paina kynän avointa päätä napakasti ihoa vasten, kunnes neulan violetti turvasuojusta ei enää näy. **Älä kuitenkaan paina vielä kynän päässä olevaa harmaata (25 mg:n kynä) tai vihreää (50 mg:n kynä) pistospainiketta.** Iho painuu kynän ympäriltä hieman kuopalle (ks. [kuva 4](#)). Neulan turvasuojuksen tulee olla kokonaan painettu kynän sisälle ennen pistämistä.

Hyödyllinen vinkki:

Harmaa tai vihreä pistospainike pysyy lukittuna, ellei neulan violetti turvasuojus ole kokonaan työntynyt kynän sisälle.

Kuva 4

6. Pidä kynä napakasti paikoillaan ja pistä lääke painamalla peukalollasi keskeltä kynän päässä olevaa harmaata tai vihreää pistospainiketta (ks. kuva 5). Pistospainiketta painettaessa kuuluu naksahdus. **Paina kynää edelleen napakasti ihoa vasten, kunnes kuulet toisen naksahduksen** tai ensimmäisestä naksahduksesta on kulunut 10 sekuntia.

Jos pistospainikkeen painaminen ei onnistu yllämainitulla tavalla, paina kynää tiiviimmin ihoa vasten ja paina harmaata tai vihreää pistospainiketta uudestaan.

Kuva 5

7. Kun kuulet toisen naksahduksen (tai kun 10 sekuntia on kulunut), koko lääkemäärä on pistetty (ks. [kuva 6](#)). Nyt voit nostaa kynän iholta (ks. [kuva 7](#)). Kynää nostettaessa violetti neulan turvasuojus tulee automaattisesti esiin ja peittää neulan.

Hyödyllinen vihje:

Paina kynää napakasti ihoa vasten saadaksesi koko lääkeannoksen.

Kuva 6

Kuva 7

8. Lääkkeen pistäminen on onnistunut, kun liuoksen tarkastusikkuna on kokonaan violetti. Jos ikkuna ei ole kokonaan violetti, osa lääkkeestä on saattanut jäädä kynään. Jos näin käy, kysy neuvoa hoitajalta tai apteekkihenkilökunnalta. Älä yritä käyttää samaa kynää uudelleen äläkä käytä toista kynää, ennen kuin olet kysynyt neuvoa hoitajalta tai apteekkihenkilökunnalta.
9. Jos pistoskohdassa on verta, paina pistoskohtaa vanutupolla tai sideharsotaitoksella 10 sekunnin ajan. Älä hankaa pistoskohtaa.

Käytetyn MYCLIC-kynän hävittäminen

- Kynä on kertakäyttöinen. Samaa kynää ei saa käyttää uudelleen. Hävitä käytetty kynä lääkärin, hoitajan tai apteekkihenkilökunnan ohjeiden mukaisesti.

Jos sinulla on kysyttävää, käänny Enbrel-valmisteen tuntevan lääkärin, hoitajan tai apteekkihenkilökunnan puoleen.

Enbrel 25 mg ja 50 mg injektioneste, liuos esitäytetyssä ruiskussa

Pistoksen valmistelu

1. Valitse puhdas, hyvin valaistu ja tasainen alusta.

Ota Enbrel esitäytettyjen ruiskujen pakkaus jääkaapista ja aseta se tasaiselle alustalle.

Ota yksi esitäytetty ruisku ja yksi alkoholipyyhe pakkauksesta.

Älä ravista Enbrel esitäytettyä ruiskua. Laita pakkaus takaisin jääkaappiin, jos siinä on vielä esitäytettyjä ruiskuja jäljellä.

2. Anna ruiskun lämmetä huoneenlämpöiseksi 15–30 minuutin ajan.

ÄLÄ poista neulansuojusta sillä aikaa, kun liuos lämpenee. Älä lämmitä Enbrelä millään muulla tavoin (älä esimerkiksi lämmitä sitä mikroaaltouunissa tai kuumassa vedessä).

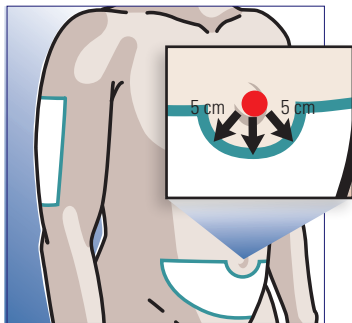
3. Kokoa muut pistämistä varten tarvittavat välineet: alkoholipyyhe ja pumpulisykerö tai sideharso.

4. Pese kätesi saippualla ja lämpimällä vedellä.

5. Tarkista ruiskussa oleva liuos. Liuoksen tulee olla kirkas tai hieman opaalinhohtoinen, väritön tai vaaleankeltainen, ja se voi sisältää pieniä valkoisia tai lähes läpi näkyviä proteiinihiukkasia. Tältä Enbrel normaalisti näyttää. Älä käytä värjäytyneitä tai sameaa liuosta tai liuosta, jossa on edellä kuvatusta poikkeavia hiukkasia. Jos liuoksen ulkonäkö huolestuttaa sinua, kysy neuvoa apteekkihenkilökunnalta.

Pistoskohdan valinta

1. Enbrelin pistoskohdiksi suositellaan kolmea kohtaa: etureiden keskiosia; vatsa, paitsi navanalue 5 cm:n säteellä; ja olkavarren ulkosyrjä. Jos annat pistoksen itsellesi, älä käytä pistoskohtana olkavarren ulkosyrjää.

2. Uusi pistos on annettava aina uuteen kohtaan. Uusi pistos tulee antaa vähintään 3 cm:n päähän aikaisemmasta pistoskohdasta. Älä pistä kohtiin, joissa iho on arka, mustelmilla, punoittaa tai on kova. Vältä myös kohtia, joissa on arkipudosta tai raskausarpia. (Voi olla hyödyllistä merkitä muistiin aiemmat pistoskohdat.)
3. Jos sinulla tai lapsella on psoriaasi, vältä pistämistä suoraan kohonneille, paksuille, punoittaville tai hilseileville iholäiskille ("psoriaasiläiskät").

Enbrel-liuoksen pistäminen

1. Pyyhi pistoskohta alkoholipyyhkeellä pyörivin liikkein. **ÄLÄ** kosketa tätä kohtaa uudestaan ennen lääkkeen pistämistä.
2. Poista neulansuojus neulasta vetämällä lujasti suoraan ruiskusta pois päin. **Ole varovainen, ettet taivuta tai kierrä neulansuojusta, jottei neula vahingoitu.**

Kun poistat neulansuojuksen, neulan kärjessä saattaa olla pisara nestettä; tämä on normaalia. Älä koske neulaan äläkä anna sen koskettaa muita pintoja. Älä koske mäntään tai työnnä sitä, silloin neste saattaa vuotaa ulos.

3. Kun puhdistettu ihoalue on kuivunut, purista ihoa ja pidä se napakassa otteessa toisella kädellä. Pidä ruiskua toisessa kädessä kuten kynää.

4. Työnnä neula nopealla, terävällä liikkeellä ihon läpi 45-90 asteen kulmassa. Paina neula ihon sisään aivan neulan tyveen asti. Kokemuksen myötä löydät neulalle pistoskulman, joka tuntuu sinusta miellyttävältä. Ole varovainen, ettet pistä neulaa ihoon liian hitaasti tai liian suurella voimalla.

5. Kun neula on kokonaan ihon sisällä, päästä toisen käden ote ihopoimusta. Jotta ruiskun asento pysyy vakaana, pidä vapautuneella kädellä kiinni ruiskun kannasta. Paina ruiskun mäntää **hitaasti** ja tasaisesti, kunnes koko liuos on injisoitu.

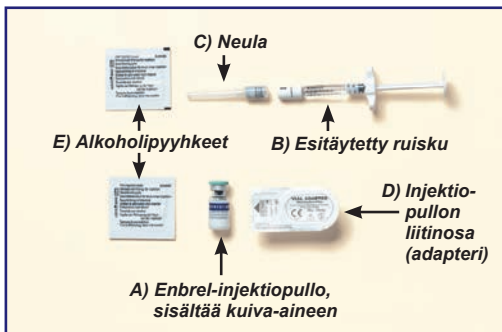
6. Kun ruisku on tyhjä, vedä neula pois ihosta huolellisesti samassa kulmassa kuin pistit sen. Pistospaikassa voi esiintyä vähäistä vuotoa. Voit painaa pumpulisykeröllä tai sideharsolla pistoskohtaa 10 sekunnin ajan. Älä hiero pistoskohtaa. Voit tarvittaessa peittää pistoskohdan laastarilla.

Tarvikkeiden hävittäminen

- Esitätetyt ruiskut ovat kertakäyttöisiä. Ruiskua ja neulaa ei saa käyttää uudelleen. **ÄLÄ** laita neulansuojusta uudelleen paikalleen. Hävitä neula ja ruisku lääkärisi, hoitajan tai apteekin ohjeiden mukaisesti.

Jos sinulla on kysyttävää, käänny Enbrel-valmisteen tuntevan lääkärin, hoitajan tai apteekkihenkilökunnan puoleen.

Enbrel 25 mg injektiokuiva- aine ja liuotin, liuosta varten

Pistoksen valmistelu

- Pese kädet kunnolla.
 - Valitse hyvin valaistu puhtas, tasainen alusta.
 - Annospakkauksessa tulee olla alla luetellut tarvikkeet. (Elei näin ole, älä käytä tätä annospakkausta vaan ota yhteys apteekkiin). Käytä vain pakkauksessa olevia tarvikkeita. **ÄLÄ** käytä mitään muuta ruiskua.
 - A)** 1 Enbrel-injektionpullo, sisältää kuiva-aineen
 - B)** 1 esitäytetty ruisku, jossa kirkasta, väritöntä liuotinta (injektionesteisiin käytettävä vesi)
 - C)** 1 neula
 - D)** 1 injektionpullon liitinosa (adapteri)
 - E)** 2 alkoholipyyhettä
- Tarkasta viimeiset käyttöpäivämäärät sekä injektionpullon että ruiskun nimilapusta. Niitä ei pidä käyttää merkityn ajankohdan jälkeen.

Enbrel-annoksen valmistelu pistosta varten

- Tyhjennä annospakkaus.
- Poista Enbrel-injektiopullon muovinen korkinsuojus. **ÄLÄ** poista harmaata tulppaa äläkä alumiinirengasta injektiopullon suulta.
- Pyyhi Enbrel-injektiopullon harmaa tulppa uudella alkoholipyyhkeellä. Puhdistamisen jälkeen älä kosketa tulppaa käsillä, älä myöskään anna sen koskettaa muita pintoja.
- Laita Enbrel-injektiopullo pystyasentoon puhtaalle, tasaiselle alustalle.
- Poista adapteripakkauksen paperisuoja.
- Pidä adapteri muovikotelossa ja aseta se Enbrel-injektiopullon päälle niin, että adapterin piikki kohdistuu keskelle injektiopullon kumikorkin ympyröityä keskikohtaa.
- Pidä pullo tiukasti paikallaan tasaisella alustalla yhdellä kädellä. Paina toisella kädellä adapteripakkausta **TIUKASTI KOHTISUORAAN ALASPÄIN**, kunnes tunnet adapteripiikin läpäisevän kumitulpan ja **TUNNET JA KUULET ADAPTERIN REUNOJEN LUKKIUTUVAN PAIKOILLEEN. ÄLÄ** paina adapteria alaspäin yhtään vinossa kulmassa. On tärkeää, että adapterin piikki läpäisee injektiopullon kumitulpan kokonaan.

- Pidä pullosta kiinni toisella kädellä ja poista adapterin muovikotelo.
- Poista ruiskun kärjen kuminen suoja katkaisemalla valkoinen korkki lävistyksen kohdalta. Tämä tapahtuu pitämällä sormilla kiinni valkoisen korkin kauluksesta ja kääntämällä toisella kädellä korkin kärjestä ensin alas ja sitten ylös, kunnes se katkeaa. ÄLÄ poista ruiskuun paikoilleen jäävää valkoista kaulusosaa.
- Älä käytä ruiskua, jos tämä suoja on valmiiksi rikki. Aloita alusta käyttäen toista annospakkausta.
- Yhdistä ruisku adapteriin pitämällä yhdellä kädellä kiinni ruiskun lasisäiliöstä (ei valkoisesta kauluksesta) ja toisella adapterista (ei injektio-pullosta) ja aseta ruiskun kärki adapterin aukkoon. Käännä ruiskua myötäpäivään, kunnes se on kunnolla kiinnittynyt.

Liuottimen lisääminen

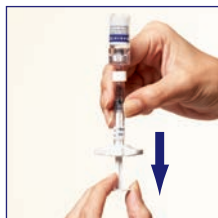
- Pidä pullo paikallaan tasaisella alustalla. Paina mäntää **ERITTÄIN HITAASTI**, kunnes kaikki liuotin on injektiopullossa. Tämä vähentää vaahtoamista (kuplan muodostusta).
- Kun liuotin on lisätty Enbrel-injektiopulloon, mäntä saattaa nousta itsestään. Tämä johtuu ilmanpaineesta eikä siitä tarvitse huolestua.
- Ruisku edelleen injektiopulloon kiinnitettynä, liikuttele injektiopulloa varovasti pyöriävin liikkein muutaman kerran, jotta jauhe liukenee. **ÄLÄ** ravista injektiopulloa. Odota kunnes kaikki jauhe on liuennut (yleensä alle 10 minuuttia). Liuoksen tulee olla kirkasta ja väritöntä eikä siinä saa olla paakkuja, hiutaleita eikä hiukkasia. Hiukan valkoista vaahtoa voi jäädä injektiopulloon – tämä on normaalia. **ÄLÄ** käytä Enbreliä, jos kaikki injektiopullossa oleva jauhe ei ole liuennut 10 minuutissa. Aloita alusta käyttäen toista annospakkausta.

Enbrel-liuoksen vetäminen injektiopullosta

- Ruisku edelleen injektiopulloon ja adapteriin kiinnitettynä pidä injektiopulloa ylösalaisin silmäkorkeudella. Paina mäntä kokonaan ruiskun sisään.
- Vedä tämän jälkeen mäntää hitaasti taaksepäin, jotta neste vetäytyy ruiskuun. Aikuisille annosteltaessa vedä koko liuos. Lasten kohdalla vedä vain lääkärin lapsellesi määräämä annos. Kun olet vetänyt Enbrel-liuoksen pullosta, ruiskussa saattaa olla ilmaa. Älä ole huolissasi, sillä tulet poistamaan ilman myöhemmässä vaiheessa.
- Pitäen injektiopulloa ylösalaisin irrota ruisku adapterista kiertämällä sitä vastapäivään.
- Laita täytetty ruisku puhtaalle, tasaiselle alustalle. Varmista, ettei kärki kosketa mihinkään. Varo, ettet paina mäntää alas.

(Huom: Näiden vaiheiden jälkeen injektiopulloon voi jäädä vähäinen määrä nestettä. Se on normaalia.)

Neulan kiinnittäminen ruiskuun

- Neula on pakattu muovisuojaan, jotta se pysyy steriilinä.
- Avaa muovisuoja pitämällä toisella kädellä kiinni lyhyestä, leveästä osasta ja toisella suojan pidemmästä osasta.
- Riko sinetti kääntämällä isompi pää alas ja sitten ylös, kunnes sinetti katkeaa.
- Kun sinetti on poikki, poista muovisuojuksen lyhyt, leveä pää.
- Neula jää pakkauksen pitkään osaan.
- Pidä neula ja suoja toisessa kädessä, ota ruisku ja aseta ruiskun kärki neulan aukkoon.
- Kiinnitä ruisku neulaan kiertämällä ruiskua myötäpäivään, kunnes se on kunnolla kiinnittynyt.

- Poista neulansuojus neulasta vetämällä lujasti suoraan ruiskusta pois päin. Varo, ettet koske neulaan, tai ettei neula koske mihinkään. Ole varovainen, ettet taivuta tai väännä neulansuojusta poistamisen yhteydessä, ettei neula vahingoitu.

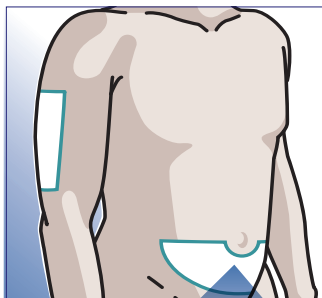

- Pidä ruisku pystyasennossa ja poista mahdolliset ilmakuplat työntämällä mäntää hitaasti, kunnes ilma on poistunut.

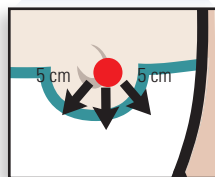

Pistoskohdan valinta

1. Enbrelin pistoskohdiksi suositellaan kolmea kohtaa: etureiden keskiosa; vatsa, paitsi navanalue 5 cm:n säteellä; ja olkavarren ulkosyrjä. Jos annat pistoksen itsellesi, älä käytä pistoskohtana olkavarren ulkosyrjää.

2. Uusi pistos on annettava aina uuteen kohtaan. Uusi pistos tulee antaa vähintään 3 cm:n päähän aikaisemmasta pistoskohdasta. Älä pistä kohtiin, joissa iho on arka, mustelmilla, punoittaa tai on kova. Vältä myös kohtia, joissa on arpikudosta tai raskausarpia. (Voi olla hyödyllistä merkitä muistiin aiemmat pistoskohdat.)

3. Jos sinulla tai lapsella on psoriaasi, vältä pistämistä suoraan kohonneille, paksuille, punoittaville tai hilseileville iholäiskille ("psoriaasiläiskät").

Pistoskohdan valmistelu ja Enbrel-liuoksen pistäminen

1. Pyyhi iho kohta, johon Enbrel on tarkoitus pistää, alkoholipyyhkeellä pyörivin liikkein. **ÄLÄ** kosketa tätä kohtaa uudestaan ennen lääkkeen pistämistä.
2. Kun puhdistettu ihoalue on kuivunut, purista ihoa ja pidä se napakassa otteessa toisella kädellä. Pidä ruiskua toisessa kädessä kuten kynää. Työnnä neula nopealla, terävällä liikkeellä ihon läpi 45-90 asteen kulmassa. Paina neula ihon sisään aivan neulan tyveen asti. Kokemuksen myötä löydät neulalle pistoskulman, joka tuntuu sinusta tai lapsesta miellyttävältä. Ole varovainen, ettet pistä neulaa ihoon liian hitaasti tai liian suurella voimalla.
3. Kun neula on kokonaan ihon sisällä, päästä toisen käden ote ihopoimusta. Jotta ruiskun asento pysyy vakaana, pidä vapautuneella kädellä kiinni ruiskun kannasta. Paina ruiskun mäntää hitaasti ja tasaisesti, kunnes koko liuos on injisoitu.
4. Kun ruisku on tyhjä, vedä neula ihosta pitämällä se huolellisesti samassa kulmassa kuin pistäessäsi.
5. Paina pistoskohtaa pumpulisykeröllä 10 sekunnin ajan. Vähäistä vuotoa voi esiintyä. **ÄLÄ** hiero pistoskohtaa. Laastaria voidaan käyttää tarvittaessa.

Tarvikkeiden hävittäminen

- Ruiskua ja neuloja ei saa käyttää uudelleen. Hävitä ruisku ja neulat lääkärin, hoitajan tai apteekkihenkilökunnan ohjeiden mukaisesti.

Jos sinulla on kysyttävää, käänny Enbrel-valmisteen tuntevan lääkärin, hoitajan tai apteekkihenkilökunnan puoleen.

Lähde:

Enbrel-valmisteyhteenveto 5.5.2017.

Yleistä

Omat kysymykset:

Omat muistiinpanot:

Enbrel-hoidon seuranta

Nimi

Sinulle määrätty Enbrel-valmiste:

- 25 mg 50 mg
- injektioneste, liuos esitäytetyssä kynässä (MYCLIC)
- injektioneste, liuos esitäytetyssä ruiskussa
- injektiokuiva-aine ja liuotin, liuosta varten

Yhteystiedot:

Hoitaja

Lääkäri

Seuraavilla sivuilla on kalenteri, jonka avulla voit seurata Enbrel-hoitoasi. Ota tämä kirjanen mukaan lääkärin ja hoitajan vastaanotolle.

Lisätietoja Enbrelistä

Kaikkiin Enbrel-iä koskeviin kysymyksiisi vastaa lääkäri, hoitaja tai apteekkihenkilökunta, jotka tuntevat Enbrelin.

Lisätietoa Enbrelistä saat myös internetistä osoitteesta www.omalääke.fi

Nähdäksesi sivuston sisällön tarvitset Vnr-numeron.

Se löytyy Enbrel-lääkepakkauksen takapuolelta.

Hoidonseurantakalenteri 2017

TAMMIKUU

1 S	_____
¹ 2 M	_____
3 T	_____
4 K	_____
5 T	_____
6 P	_____
7 L	_____
8 S	_____
² 9 M	_____
10 T	_____
11 K	_____
12 T	_____
13 P	_____
14 L	_____
15 S	_____
³ 16 M	_____
17 T	_____
18 K	_____
19 T	_____
20 P	_____
21 L	_____
22 S	_____
⁴ 23 M	_____
24 T	_____
25 K	_____
26 T	_____
27 P	_____
28 L	_____
29 S	_____
⁵ 30 M	_____
31 T	_____

HELMIKUU

1 K	_____
2 T	_____
3 P	_____
4 L	_____
5 S	_____
⁶ 6 M	_____
7 T	_____
8 K	_____
9 T	_____
10 P	_____
11 L	_____
12 S	_____
⁷ 13 M	_____
14 T	_____
15 K	_____
16 T	_____
17 P	_____
18 L	_____
19 S	_____
⁸ 20 M	_____
21 T	_____
22 K	_____
23 T	_____
24 P	_____
25 L	_____
26 S	_____
⁹ 27 M	_____
28 T	_____

MAALISKUU

1 K	_____
2 T	_____
3 P	_____
4 L	_____
5 S	_____
¹⁰ 6 M	_____
7 T	_____
8 K	_____
9 T	_____
10 P	_____
11 L	_____
12 S	_____
¹¹ 13 M	_____
14 T	_____
15 K	_____
16 T	_____
17 P	_____
18 L	_____
19 S	_____
¹² 20 M	_____
21 T	_____
22 K	_____
23 T	_____
24 P	_____
25 L	_____
26 S	_____
¹³ 27 M	_____
28 T	_____
29 K	_____
30 T	_____
31 P	_____

Hoidonseurantakalenteri 2017

HUHTIKUU

1 L _____
2 S _____
14 3 M _____
4 T _____
5 K _____
6 T _____
7 P _____
8 L _____
9 S _____
15 10 M _____
11 T _____
12 K _____
13 T _____
14 P _____
15 L _____
16 S _____
16 17 M _____
18 T _____
19 K _____
20 T _____
21 P _____
22 L _____
23 S _____
17 24 M _____
25 T _____
26 K _____
27 T _____
28 P _____
29 L _____
30 S _____

TOUKOKUU

18 1 M _____
2 T _____
3 K _____
4 T _____
5 P _____
6 L _____
7 S _____
19 8 M _____
9 T _____
10 K _____
11 T _____
12 P _____
13 L _____
14 S _____
20 15 M _____
16 T _____
17 K _____
18 T _____
19 P _____
20 L _____
21 S _____
21 22 M _____
23 T _____
24 K _____
25 T _____
26 P _____
27 L _____
28 S _____
22 29 M _____
30 T _____
31 K _____

KESÄKUU

1 T _____
2 P _____
3 L _____
4 S _____
23 5 M _____
6 T _____
7 K _____
8 T _____
9 P _____
10 L _____
11 S _____
24 12 M _____
13 T _____
14 K _____
15 T _____
16 P _____
17 L _____
18 S _____
25 19 M _____
20 T _____
21 K _____
22 T _____
23 P _____
24 L _____
25 S _____
26 26 M _____
27 T _____
28 K _____
29 T _____
30 P _____

Hoidonseurantakalenteri 2017

HEINÄKUU

1	L	_____
2	S	_____
²⁷ 3	M	_____
4	T	_____
5	K	_____
6	T	_____
7	P	_____
8	L	_____
9	S	_____
²⁸ 10	M	_____
11	T	_____
12	K	_____
13	T	_____
14	P	_____
15	L	_____
16	S	_____
²⁹ 17	M	_____
18	T	_____
19	K	_____
20	T	_____
21	P	_____
22	L	_____
23	S	_____
³⁰ 24	M	_____
25	T	_____
26	K	_____
27	T	_____
28	P	_____
29	L	_____
30	S	_____
³¹ 31	M	_____

ELOKUU

1	T	_____
2	K	_____
3	T	_____
4	P	_____
5	L	_____
6	S	_____
³² 7	M	_____
8	T	_____
9	K	_____
10	T	_____
11	P	_____
12	L	_____
13	S	_____
³³ 14	M	_____
15	T	_____
16	K	_____
17	T	_____
18	P	_____
19	L	_____
20	S	_____
³⁴ 21	M	_____
22	T	_____
23	K	_____
24	T	_____
25	P	_____
26	L	_____
27	S	_____
³⁵ 28	M	_____
29	T	_____
30	K	_____
31	T	_____

SYYSKUU

1	P	_____
2	L	_____
3	S	_____
³⁶ 4	M	_____
5	T	_____
6	K	_____
7	T	_____
8	P	_____
9	L	_____
10	S	_____
³⁷ 11	M	_____
12	T	_____
13	K	_____
14	T	_____
15	P	_____
16	L	_____
17	S	_____
³⁸ 18	M	_____
19	T	_____
20	K	_____
21	T	_____
22	P	_____
23	L	_____
24	S	_____
³⁹ 25	M	_____
26	T	_____
27	K	_____
28	T	_____
29	P	_____
30	L	_____

Hoidonseurantakalenteri 2017

LOKAKUU

1 S _____
⁴⁰ 2 M _____
 3 T _____
 4 K _____
 5 T _____
 6 P _____
 7 L _____
 8 S _____
⁴¹ 9 M _____
 10 T _____
 11 K _____
 12 T _____
 13 P _____
 14 L _____
 15 S _____
⁴² 16 M _____
 17 T _____
 18 K _____
 19 T _____
 20 P _____
 21 L _____
 22 S _____
⁴³ 23 M _____
 24 T _____
 25 K _____
 26 T _____
 27 P _____
 28 L _____
 29 S _____
⁴⁴ 30 M _____
 31 T _____

MARRASKUU

1 K _____
 2 T _____
 3 P _____
 4 L _____
 5 S _____
⁴⁵ 6 M _____
 7 T _____
 8 K _____
 9 T _____
 10 P _____
 11 L _____
 12 S _____
⁴⁶ 13 M _____
 14 T _____
 15 K _____
 16 T _____
 17 P _____
 18 L _____
 19 S _____
⁴⁷ 20 M _____
 21 T _____
 22 K _____
 23 T _____
 24 P _____
 25 L _____
 26 S _____
⁴⁸ 27 M _____
 28 T _____
 29 K _____
 30 T _____

JOULUKUU

1 P _____
 2 L _____
 3 S _____
⁴⁹ 4 M _____
 5 T _____
 6 K _____
 7 T _____
 8 P _____
 9 L _____
 10 S _____
⁵⁰ 11 M _____
 12 T _____
 13 K _____
 14 T _____
 15 P _____
 16 L _____
 17 S _____
⁵¹ 18 M _____
 19 T _____
 20 K _____
 21 T _____
 22 P _____
 23 L _____
 24 S _____
⁵² 25 M _____
 26 T _____
 27 K _____
 28 T _____
 29 P _____
 30 L _____
 31 S _____

Hoidonseurantakalenteri 2018

TAMMIKUU

¹ 1 M _____
 2 T _____
 3 K _____
 4 T _____
 5 P _____
 6 L _____
 7 S _____
² 8 M _____
 9 T _____
 10 K _____
 11 T _____
 12 P _____
 13 L _____
 14 S _____
³ 15 M _____
 16 T _____
 17 K _____
 18 T _____
 19 P _____
 20 L _____
 21 S _____
⁴ 22 M _____
 23 T _____
 24 K _____
 25 T _____
 26 P _____
 27 L _____
 28 S _____
⁵ 29 M _____
 30 T _____
 31 K _____

HELMIKUU

1 T _____
 2 P _____
 3 L _____
 4 S _____
⁶ 5 M _____
 6 T _____
 7 K _____
 8 T _____
 9 P _____
 10 L _____
 11 S _____
⁷ 12 M _____
 13 T _____
 14 K _____
 15 T _____
 16 P _____
 17 L _____
 18 S _____
⁸ 19 M _____
 20 T _____
 21 K _____
 22 T _____
 23 P _____
 24 L _____
 25 S _____
⁹ 26 M _____
 27 T _____
 28 K _____

MAALISKUU

1 T _____
 2 P _____
 3 L _____
 4 S _____
¹⁰ 5 M _____
 6 T _____
 7 K _____
 8 T _____
 9 P _____
 10 L _____
 11 S _____
¹¹ 12 M _____
 13 T _____
 14 K _____
 15 T _____
 16 P _____
 17 L _____
 18 S _____
¹² 19 M _____
 20 T _____
 21 K _____
 22 T _____
 23 P _____
 24 L _____
 25 S _____
¹³ 26 M _____
 27 T _____
 28 K _____
 29 T _____
 30 P _____
 31 L _____

Hoidonseurantakalenteri 2018

HUHTIKUU

1 S _____
¹⁴2 M _____
3 T _____
4 K _____
5 T _____
6 P _____
7 L _____
8 S _____
¹⁵9 M _____
10 T _____
11 K _____
12 T _____
13 P _____
14 L _____
15 S _____
¹⁶16 M _____
17 T _____
18 K _____
19 T _____
20 P _____
21 L _____
22 S _____
¹⁷23 M _____
24 T _____
25 K _____
26 T _____
27 P _____
28 L _____
29 S _____
¹⁸30 M _____

TOUKOKUU

1 T _____
2 K _____
3 T _____
4 P _____
5 L _____
6 S _____
¹⁹7 M _____
8 T _____
9 K _____
10 T _____
11 P _____
12 L _____
13 S _____
²⁰14 M _____
15 T _____
16 K _____
17 T _____
18 P _____
19 L _____
20 S _____
²¹21 M _____
22 T _____
23 K _____
24 T _____
25 P _____
26 L _____
27 S _____
²²28 M _____
29 T _____
30 K _____
31 T _____

KESÄKUU

1 P _____
2 L _____
3 S _____
²³4 M _____
5 T _____
6 K _____
7 T _____
8 P _____
9 L _____
10 S _____
²⁴11 M _____
12 T _____
13 K _____
14 T _____
15 P _____
16 L _____
17 S _____
²⁵18 M _____
19 T _____
20 K _____
21 T _____
22 P _____
23 L _____
24 S _____
²⁶25 M _____
26 T _____
27 K _____
28 T _____
29 P _____
30 L _____

Hoidonseurantakalenteri 2018

HEINÄKUU

1	S
²⁷ 2	M
3	T
4	K
5	T
6	P
7	L
8	S
²⁸ 9	M
10	T
11	K
12	T
13	P
14	L
15	S
²⁹ 16	M
17	T
18	K
19	T
20	P
21	L
22	S
³⁰ 23	M
24	T
25	K
26	T
27	P
28	L
29	S
³¹ 30	M
31	T

ELOKUU

1	K
2	T
3	P
4	L
5	S
³² 6	M
7	T
8	K
9	T
10	P
11	L
12	S
³³ 13	M
14	T
15	K
16	T
17	P
18	L
19	S
³⁴ 20	M
21	T
22	K
23	T
24	P
25	L
26	S
³⁵ 27	M
28	T
29	K
30	T
31	P

SYYSKUU

1	L
2	S
³⁶ 3	M
4	T
5	K
6	T
7	P
8	L
9	S
³⁷ 10	M
11	T
12	K
13	T
14	P
15	L
16	S
³⁸ 17	M
18	T
19	K
20	T
21	P
22	L
23	S
³⁹ 24	M
25	T
26	K
27	T
28	P
29	L
30	S

Hoidonseurantakalenteri 2018

LOKAKUU

⁴⁰ 1 M _____
 2 T _____
 3 K _____
 4 T _____
 5 P _____
 6 L _____
 7 S _____
⁴¹ 8 M _____
 9 T _____
 10 K _____
 11 T _____
 12 P _____
 13 L _____
 14 S _____
⁴² 15 M _____
 16 T _____
 17 K _____
 18 T _____
 19 P _____
 20 L _____
 21 S _____
⁴³ 22 M _____
 23 T _____
 24 K _____
 25 T _____
 26 P _____
 27 L _____
 28 S _____
⁴⁴ 29 M _____
 30 T _____
 31 K _____

MARRASKUU

1 T _____
 2 P _____
 3 L _____
 4 S _____
⁴⁵ 5 M _____
 6 T _____
 7 K _____
 8 T _____
 9 P _____
 10 L _____
 11 S _____
⁴⁶ 12 M _____
 13 T _____
 14 K _____
 15 T _____
 16 P _____
 17 L _____
 18 S _____
⁴⁷ 19 M _____
 20 T _____
 21 K _____
 22 T _____
 23 P _____
 24 L _____
 25 S _____
⁴⁸ 26 M _____
 27 T _____
 28 K _____
 29 T _____
 30 P _____

JOULUKUU

1 L _____
 2 S _____
⁴⁹ 3 M _____
 4 T _____
 5 K _____
 6 T _____
 7 P _____
 8 L _____
 9 S _____
⁵⁰ 10 M _____
 11 T _____
 12 K _____
 13 T _____
 14 P _____
 15 L _____
 16 S _____
⁵¹ 17 M _____
 18 T _____
 19 K _____
 20 T _____
 21 P _____
 22 L _____
 23 S _____
⁵² 24 M _____
 25 T _____
 26 K _____
 27 T _____
 28 P _____
 29 L _____
 30 S _____
¹ 31 M _____

Fimean hyväksymispäivämäärä 12.9.2017
PP-ENB-FIN-0111-15092017

